

**Journal
Accounting & Finance**

**Polotsk
State University**

Theory & Practice of Management for Economic Development

International Scientific & Practical Conference

October 10, 2019

Kyiv, Ukraine

НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ «ОБЛІК І ФІНАНСИ»
ПОЛОЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА БІЛОРУСЬ)

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(10 жовтня 2019 р., м. Київ)

Посвідчення УкрІНТЕІ № 498 від 17 вересня 2019 року

Київ
ТОВ «ВІПО»
2019

УДК 005.332.2:330

Т 11

Матеріали публікуються в авторській редакції

Рекомендовано до друку Редакційною колегією журналу «Облік і фінанси» (протокол № 4 від 16.10.2019 р.)

Теорія та практика управління розвитком економіки: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (10 жовтня 2019 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. С. Остапчук. К.: ТОВ «ВІПО», 2019. 480 с.

Вміщені у збірнику доповіді торкаються теоретичних і практичних аспектів управління розвитком економіки в сучасних умовах. Зокрема, серед об'єктів наукових досліджень: електронний документооборот; вплив діджиталізації на процеси управління; розвиток «зеленої» економіки та агротуризму; проблеми децентралізації; механізми прямого і непрямого оподаткування; інноваційні технології та штучний інтелект; аутсорсинг в системі HR-менеджменту; демографічні чинники економічного зростання та інші.

Видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів, які цікавляться розвитком економічної науки.

Теория и практика управления развитием экономики: материалы Междунар. науч.-практ. конф. (10 октября 2019 г.; г. Киев) / Отв. за вып. С. Остапчук. К.: ООО «ВІПО», 2019. 480 с.

Содержащиеся в сборнике доклады касаются теоретических и практических аспектов управления развитием экономики в современных условиях. В частности, среди объектов научных исследований: электронный документооборот; влияние диджитализации на процессы управления; развитие «зеленой» экономики и агротуризма; проблемы децентрализации; механизмы прямого и косвенного налогообложения; инновационные технологии и искусственный интеллект; аутсорсинг в системе HR-менеджмента; демографические факторы экономического роста и другие.

Издание предназначено для научных работников, практиков, преподавателей, аспирантов и студентов экономических специальностей, а также для широкого круга читателей, интересующихся развитием экономической науки.

УДК 005.332.2:330

© Журнал «Облік і фінанси», 2019
© Автори, 2019

ЗМІСТ

На замітку студентам та аспірантам12

**Секція І. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління:
облік, аналіз, контроль**

<i>Бачо Р.Й.</i> Аналітичні підходи до проведення внутрішнього аудиту фінансових установ	13
<i>Білоус К.І.</i> Обов'язковий аудит: сучасні виклики та перспективи розвитку ...	15
<i>Василенко І.В.</i> Запровадження системи електронного документообігу при розрахунках з покупцями та замовниками	19
<i>Вересовська А.В., Яковенко С.Л.</i> Економічний аналіз як складова інформаційно-аналітичного забезпечення управління підприємством	22
<i>Ворона О.С.</i> Економічне значення та класифікація дебіторської заборгованості	25
<i>Гресь Н.Л., Божок Т.М., Світличенко К.П.</i> Актуальний обліково-правовий аспект повернення підзвітною особою залишку грошового авансу	27
<i>Гресь Н.Л., Карпінська К.В., Понікаревич І.В.</i> Поняття «одинок матір» та «одинокий батько» для застосування податкової соціальної пільги	29
<i>Захорольська А.С.</i> Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності підприємства	33
<i>Ілляшенко К.В.</i> Вплив діджиталізації на реформування бухгалтерського обліку та звітності	36
<i>Кащена Н.Б.</i> Аналітичне забезпечення управління економічною активністю підприємств торгівлі	39
<i>Костякова А.А.</i> Застосування бенчмаркінгу для визначення конкурентоспроможності підприємства	43
<i>Лень В.С., Гливенко В.В.</i> Облікова політика суб'єктів бухгалтерського обліку щодо суттєвості	46
<i>Макурін А.А.</i> Аналіз правового статусу віртуальних грошей в Україні	50
<i>Могіла І.-Л. А.</i> Амортизаційна політика та її вплив на формування фінансових результатів підприємства	54
<i>Покиньчерета В.В.</i> Проблеми формування аналітичного забезпечення управління діяльністю підприємства	56
<i>Пономаренко О.Г., Медведенко К.О.</i> Напрями удосконалення процедурних підходів до формування фінансової звітності фермерських господарств	58
<i>Пономаренко О.Г., Одінець Я.Ю.</i> «Чек-лист» аудиторської перевірки діяльності страхової компанії	60

Список використаних джерел:

1. Державне управління в умовах розвитку інформаційного суспільства : навч. посіб. / Н. В. Грицяк, Л. В. Литвинова. За заг. ред. д. держ. упр., професора Н. В. Грицяк. К.: Вид-во К.І.С., 2015. С. 9.
2. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ із змінами, внесеними згідно із Законами № 2756-VI від 02.12.2010 р., ВВР, 2011, № 23, ст.160. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
3. Ілляшенко К. В. Методологія обліку доходів і витрат інформаційної діяльності. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: *Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2016. № 4 (15). Том 1. С. 9-13.
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

КАЩЕНА Н.Б., к.е.н., доцент,
професор кафедри фінансів, аналізу та страхування,
Харківський державний університет харчування та торгівлі

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ТОРГІВЛІ

Ефективність функціонування та сталий розвиток підприємств торгівлі в сучасних умовах, яким властиві невизначеність і ризикованість ведення бізнесу, високий рівень конкуренції і мінливість споживчих переваг внаслідок погіршення купівельної спроможності і добробуту українців, багато в чому залежать від рішень, що генеруються менеджментом в сфері економічної активності підприємства. Доцільність цих рішень визначається не лише високим рівнем компетентності управлінського персоналу підприємства, умінням своєчасно реагувати на зміну ринкової ситуації і розробляти дієві механізми адаптації, а й якісно новим рівнем системи аналітичного забезпечення управління підприємством в цілому. Як наслідок – зростає науковий і практичний інтерес до формування системи аналітичного забезпечення управління економічною активністю підприємства, здатної забезпечити пошук можливостей її підвищення і задовольнити інформаційні запити менеджменту підприємства на всіх етапах процесу розробки, прийняття і контролю виконання управлінських рішень.

Аналітичне забезпечення управління економічною активністю підприємства слід розглядати як систему інформаційної підтримки розробки, прийняття і здійснення контролю за виконанням прийнятих управлінських рішень, яка є складовою частиною загальної системи управління підприємством торгівлі, що забезпечує оперативне формування релевантної інформації про результати та ефективність економічної діяльності, причини їх змін, можливі резерви і

перспективи подальшого розвитку. Дане визначення відповідає сучасним вимогам організації інтегрованих систем менеджменту, оскільки трактує аналітичне забезпечення як інформаційну систему, яка інтегрується з системою управління економічною активністю в загальну систему управління підприємством і забезпечує оперативність інфокомунікаційної взаємодії в межах аналітичного процесу, при прийнятті управлінських рішень, контролю їх виконання та оцінки ефективності.

Ключовими завданнями системи аналітичного забезпечення управління економічною активністю підприємства, є: 1) організаційна, технічна та методична підтримка аналізу економічної активності підприємства; 2) збір, систематизація та накопичення інформації про зовнішні і внутрішні взаємозв'язки торговельного підприємства з бізнес-середовищем; 3) аналітичне опрацювання отриманих нормативно-планових і звітних даних з використанням сучасних інформаційних технологій, прийомів і методів економічного аналізу; 4) пошук шляхів підвищення економічної активності підприємства; 5) розробка сценаріїв і прогнозів поведінки впливу факторів на результати і ефективність економічної діяльності підприємства; 6) сприяння прийняттю обґрунтованих управлінських рішень в сфері управління економічною активністю підприємства та досягнення бажаного рівня розвитку.

Серед названих завдань визначальними для забезпечення високого рівня якості інформаційної підтримки управління економічною активністю підприємства є організація аналізу, його методичне та технічне супроводження. Вивчення питання організації аналізу в системі управління підприємств різних сфер і видів діяльності дозволило виявити досить суперечливі погляди фахівців на окремі організаційні питання, незважаючи на єдність поглядів щодо етапів аналітичного процесу (підготовчий (або плановий), основний (практичний) і заключний), і необхідності його підпорядкування інформаційним запитам суб'єктів управління. Імплементация ідей шановних вчених в контексті нашого дослідження дозволила розробити референтну модель організації технології аналізу економічної активності підприємства торгівлі, яка відображає симбіоз організаційно-аналітичних процедур в розрізі етапів аналітичного процесу, і визначає роль кожного з них у формуванні якісної системи аналітичного забезпечення управління економічною активністю підприємства.

Головною метою аналізу економічної активності підприємства торгівлі є вивчення і виявлення потенційних можливостей її підвищення. Основними завданнями аналізу, які забезпечують формування інформаційного масиву даних для прийняття управлінських рішень, і по суті реалізуються в рамках основного етапу аналітичного процесу є: підготовка інформації для аналізу і прийняття управлінських рішень в сфері економічної активності; оцінка змін потенціалу формування та рівня економічної активності підприємства; встановлення факторів, моделювання взаємозалежностей і кількісна оцінка змін потенціалу формування та рівня економічної активності підприємства; аналіз розвитку потенціалу формування та рівня економічної активності підприємства; аналіз можливостей підприємства щодо усунення виявлених недоліків та

посилення економічної активності; узагальнення результатів аналізу економічної активності підприємства і формування відповідних висновків.

Періодичність реалізації цих завдань і своєчасність подання результатів аналізу регулюються програмою аналітичних досліджень, яку розробляє керівник аналітичного підрозділу підприємства, а при його відсутності – бухгалтерської служби підприємства. У програмі обов'язково вказуються мета і об'єкти аналізу, напрямки і зміст аналітичної роботи, періодичність здійснення аналітичних процедур, форми і терміни подання результатів аналізу, суб'єкти аналізу (як виконавці, так і користувачі), а також інформаційне, методичне та технічне супроводження аналітичного процесу і засоби контролю його ефективності. Об'єктом аналізу економічної активності підприємства є потенціал її формування і рівень в контексті досягнення цільових орієнтирів розвитку. Якість результатів аналізу залежить від компетентності його виконавців (як правило це «працівники аналітичного підрозділу підприємства, які безпосередньо займаються обробкою облікової інформації, які виконують необхідні аналітичні процедури і представляють аналітичну інформацію користувачам у найбільш оптимальній для сприйняття формі» [1, с. 220]), а ефективність їх використання в процесі управління – від компетентності користувачів. Для забезпечення взаємодії цих суб'єктів аналізу на відповідному рівні важливо підпорядкування аналітичного процесу цільовим потребам управління економічною активністю. Здійснюється це шляхом конкретизації в програмі аналізу переліку необхідних даних для обґрунтування управлінських рішень, форм (нетекстової – таблиці, графіки, діаграми і т.д.; текстова – висновки, записка, звіт і т.д.) і термінів їх подання (щодня, щотижня, щомісяця, щокварталу, щорічно). Актуальність і об'єктивність цих даних для управління забезпечується відповідним методичним і інформаційним супроводом аналітичного процесу.

Інформаційне забезпечення аналізу слід розглядати як сукупність форм документів і як процес забезпечення інформацією. Як сукупність форм документів інформаційне забезпечення являє собою джерела інформації (нормативно-довідкові; обліково-звітні; позаоблікові) які служать основою формування бази даних аналізу у вигляді показників. Як процес забезпечення інформацією – отримання даних для потреб аналізу. Останнє виражається в безперервному формуванні, оцінці якості, обробці, передачі і зберіганні бази даних, створеній для задоволення методичних потреб аналізу [2, с. 47]. Отже, інформаційне забезпечення аналізу економічної активності – це база даних, яка містить показники, які: 1) різнобічно характеризують потенціал формування та рівень економічної активності підприємства; 2) формуються з внутрішніх і зовнішніх джерел під час обробки, підготовки та безпосередньо аналізу (із застосуванням відповідних прийомів і методів) даних, що містяться в нормативно-довідковій, звітній і позаоблікового документації; 3) використовуються для аналізу, контролю, планування та підготовки ефективних управлінських рішень щодо підвищення економічної активності.

Для обробки і дослідження інформації про потенціал формування і рівень економічної активності підприємства торгівлі використовуються як

загальнонаукові, так і конкретно-наукові методи аналізу. Найбільш поширеними з них є: традиційні методи аналізу (порівняння, метод відносних і середніх величин, групування, графічний і табличний методи представлення даних); методи детермінованого (ланцюгових підстанов, абсолютних різниць, інтегральний та ін.) і стохастичного (кореляційно-регресійний аналіз, математичне програмування, матричні методи і моделі та ін.) факторного аналізу; евристичні методи аналізу, які базуються на професійному досвіді та інтуїції фахівців аналітичного підрозділу.

Комплекс цих методів представляє методичний інструментарій, доцільність застосування якого в процесі підготовки аналітичної інформації для управління повинна відповідати цілям, завданням і напрямкам аналізу, забезпечуючи реалізацію його функцій в системі управління підприємством і адаптацію результатів інформаційним запитами користувачів, а також визначатися технічними можливостями і доречністю для виконання визначених аналітичних процедур відповідно до обраної методики. Слід зазначити, що інформатизація аналізу економічної активності підприємства може здійснюватися за допомогою спеціалізованих статистичних чи аналітичних пакетів («STATISTICA», «SPSS Statistics», «STATGRAPHICS», «STADIA» та ін.), а також електронних таблиць Microsoft Office Excel. Так, програмний продукт «Statistica» компанії «StatSoft» дозволяє проводити: одновимірний і багатовимірний дисперсійний аналіз; лінійний аналіз; нелінійне оцінювання; кластерний аналіз; одновимірний і багатовимірний аналіз відповідностей; лінійний дискримінантний аналіз; факторний аналіз і т.д. Широке використання електронних таблиць Microsoft Office Excel пов'язано з їх можливостями проводити обробку даних на основі математичних і статистичних формул, а також за допомогою надбудови «Пакет аналізу» [3, с. 11]. З огляду на це для задоволення потреб аналітичного забезпечення управління економічною активністю підприємства доцільно створити окремий модуль, який буде функціонувати в операційному середовищі Windows як додаток до Excel, і, використовуючи в повному обсязі всі його можливості, забезпечить комплексне і системне оцінювання потенціалу формування та рівня економічної активності підприємства.

Вищевикладені рекомендації з формування системи аналітичного забезпечення управління економічною активністю підприємств торгівлі істотно підвищать його результативність і забезпечать відповідний рівень якості інформаційної підтримки прийняття управлінських рішень в цій сфері.

Список використаних джерел:

1. Гоголь Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу: монографія. Чернігів: Видавець Лозовий В. М. 2014. 384 с.
2. Кащена Н. Б. Методика економічного аналізу: сутність та елементи. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. 2014. Вип. 1. С. 40-51.
3. Горошанська О. О., Носач Н. М. Аналітичне забезпечення управління реалізацією товарів. *Економіка і фінанси*. 2016. №. 11. С. 4-13.

Науково-практичне видання

НАУКОВО-ВИРОБНИЧИЙ ЖУРНАЛ «ОБЛІК І ФІНАНСИ»
ПОЛОЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА БІЛОРУСЬ)

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЕКОНОМІКИ

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції
(10 жовтня 2019 р., м. Київ)

Матеріали публікуються в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка: *Ю. Волосюк*
Відповідальний за випуск: *С. Остапчук*

ТОВ «ВІПО»

03127, м. Київ, вул. Героїв Оборони, 10.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4171 від 10.10.2011 р.

Підп. до друку 18.10.2019. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 29,5. Тираж 200 пр. Зам. 1-10/9.
